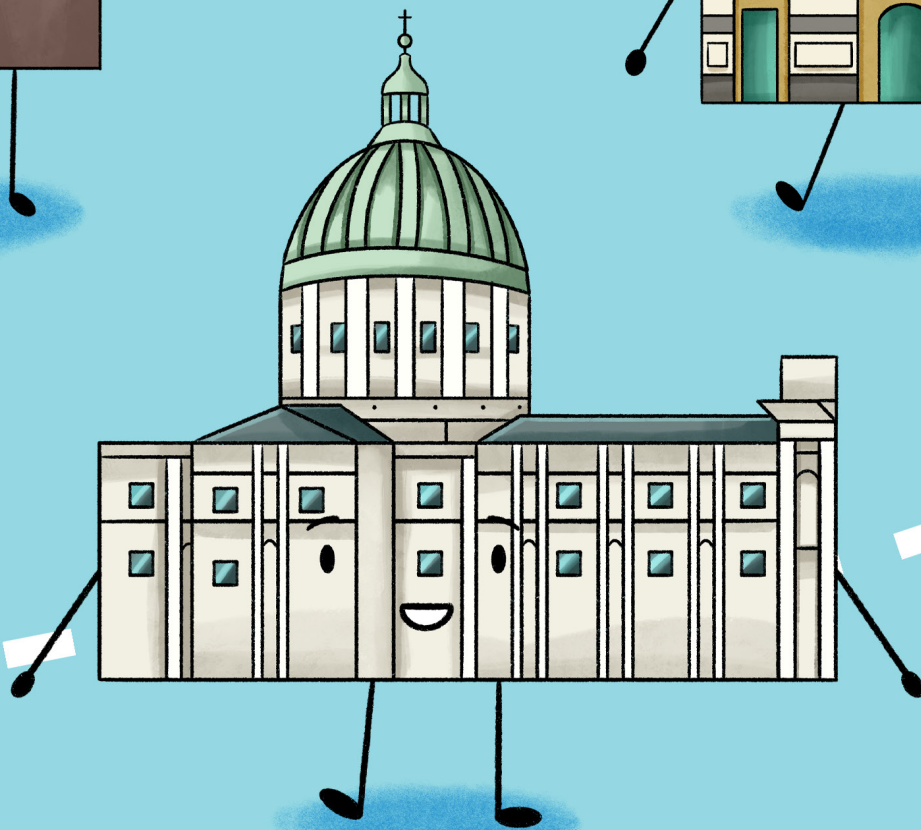
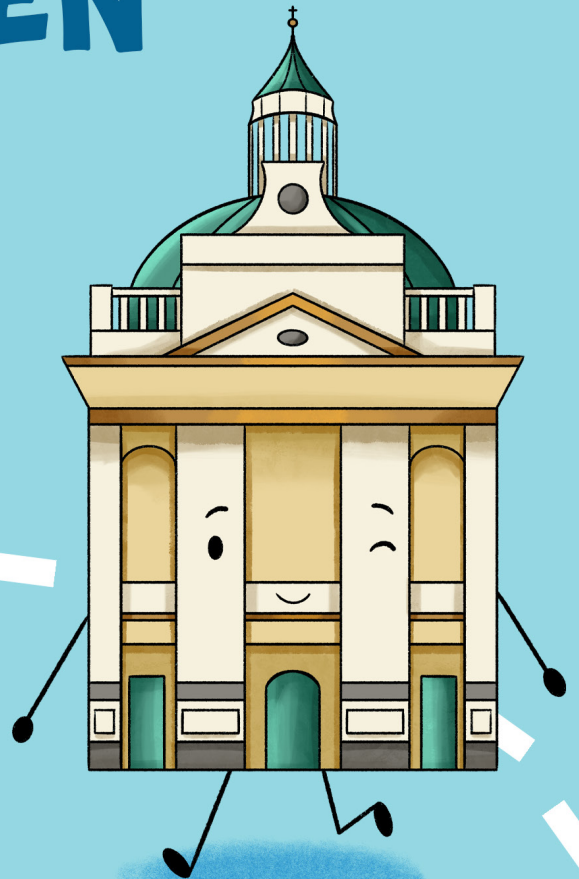
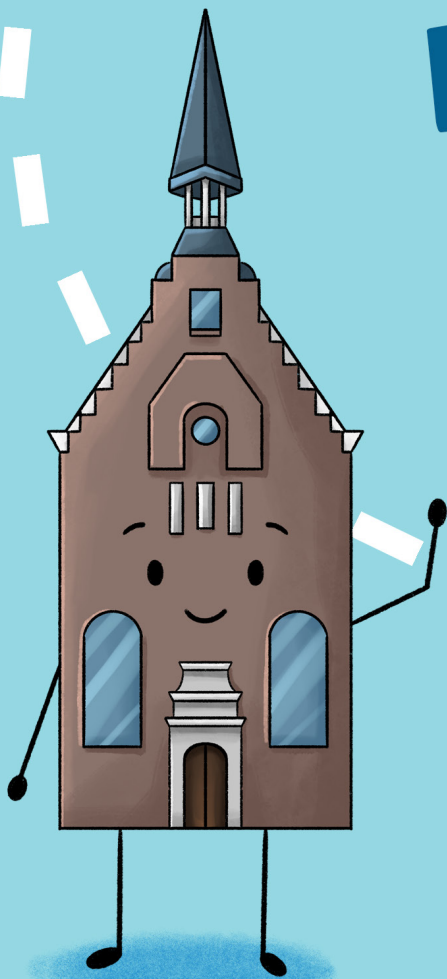

HET ERFGOED BELEVEN

Kunst- en cultuurroute langs het
erfgoed van Oudenbosch

Erfgoedroute Oudenbosch

INLEIDING TOT DE WERKBLADEN

Introductie

In opdracht van Cultuureducatie Halderberge heeft Productiehuis Plankenkoorts bij acht erfgoedlocaties in het centrum van Oudenbosch een theatrale erfgoedroute ontwikkeld voor kinderen van de bovenbouw in het primair onderwijs. Op elke locatie wordt een korte voorstelling gespeeld die de locatie als monument belicht. De locaties zijn: Basiliek, Natuurhistorisch en Volkenkundig Museum, Sint-Anna, Zouavenmuseum, Arboretum, Tivoli, Het Station en Saint Louis. Naast de voorstelling per locatie is er voor elke locatie ook een korte film gemaakt die ter voorbereiding bekeken kan worden, en heeft elke locatie een werkblad dat tijdens of na het bezoek gemaakt kan worden. Het werkblad biedt verdiepingsmateriaal en educatief aanbod waar kinderen zelf mee aan de slag kunnen. Dus ook de vrijetijdsbezoeker kan dit werkblad maken.

Opbouw van de werkbladen

De werkbladen zijn gemaakt om kinderen verdiepend naar een monument te laten kijken. Elk werkblad belicht het monument met een pagina 'vroeger' en een pagina 'nu'. Deze hebben elk een inleidend schrijven over de situatie vroeger en nu. Wat was de functie van het monument vroeger, en wat is het nu? Ook heeft elk werkblad een afwisselende opdracht die kinderen met andere ogen naar het monument laat kijken. Elk werkblad eindigt met een reflectie, die kinderen laat reflecteren op hun dagelijks leven of laat reflecteren op het monument.

Filmpjes

Elk van de acht erfgoedlocaties heeft een eigen filmpje gekregen, waarin Jan de Monumentenman in een aantal minuten het monument laat zien. Het is aan te raden de filmpjes te bekijken voorafgaand aan deelname aan de erfgoedroute.

Erfgoedroute
Oudenbosch is
een product van

Basiliek

Van veraf zie je de imposante verschijning van de Basiliek in het Brabantse landschap. Maar van dichtbij is de Basiliek pas echt indrukwekkend. Met een lengte van 81 meter, breedte van 55 meter en hoogte van 63 meter is de Basiliek een geschaalde kopie van de St. Pieter in Rome. Hoe komt een

dorp als Oudenbosch, dat in 1865 bij de aanvang van de bouw slechts 3.500 inwoners telde, aan zo'n imposant en uniek bouwwerk? De jonge priester Willem Hellemons komt na zijn studie in Rome in Oudenbosch terecht. Als hij pastoor wordt, is hij pas 32 jaar oud én vol ambitie. Tijdens zijn studie in Rome is hij geïnspireerd door de imposante katholieke Basilieken zoals de Sint Pieter en de Sint Jan van Lateranen. Bij zijn aantreden als pastoor komt hij al snel tot de conclusie dat de kerk die op de plek van de Basiliek stond te klein is voor het snelgroeiende aantal Katholieken in de parochie. In 1865 ging de eerste spade in de grond, maar jaren aan voorbereiding gingen hier aan vooraf. Willem Hellemons vroeg Nederlands grootste architect van zijn tijd, Petrus (Pierre) Cuypers om de nieuwe kerk van Oudenbosch te ontwerpen en bouwen. Cuypers, een man van de neogotiek, wilde liever geen neoclassicistische kerk bouwen, maar Willem Hellemons wist Cuypers te overtuigen. Nadat Cuypers een studiereis naar Rome maakte en Willem Hellemons toestemming kreeg van de bisschop, start de bouw in 1865.

Oudenboschenaar Kiske Raaijmakers was de verantwoordelijk decorateur. Hij was nog tot medio jaren '30 bezig met decoreren en schilderen. Zo was de kerk een kunststuk in ontwikkeling. Iedere week zagen inwoners de kerk van binnen- en buiten veranderen. De Basiliek van Oudenbosch is niet altijd een Basiliek geweest. Dat gebeurde met een plechtige eredienst in 1912. Een kerk krijgt de eretitel Basiliek als een kerk een eerbiedwaardige ouderdom, aanzienlijke grootte of bijzondere schoonheid heeft. De Basiliek van Oudenbosch is niet bijzonder oud of groot in omvang, maar de schoonheid, evenals de bijzondere band met Rome en de Basilieken daar maken dat de kerk van Oudenbosch tot Basiliek is verheven.

Opdracht

Het is tijd voor de Basiliek bingo! Zoek in de Basiliek van Oudenbosch onderstaande voorwerpen, schilderijen, beelden, het kan van alles zijn. Wie als eerste alles heeft gevonden, wint! Let op: je bent te gast in de Basiliek, dus loop rustig en praat niet te hard!

1. Het beeld van pastoor Willem Hellemons, de bedenker van de Basiliek van Oudenbosch
2. Het Maria altaar
3. De koepel van de Basiliek, geschilderd door Kiske Raaijmakers
4. De lijst van alle oud-pastors van de Basiliek
5. Het winkeltje van de Basiliek
6. Een kaars
7. Een orgel
8. Een beeld waarop staat: S. JACOBVS MAJ.

Basiliek

De Basiliek is weinig veranderd in de loop van de jaren. Vroeger werd de Basiliek vooral gebruikt als religieuze plek, en ook dat is niet veranderd. Doordat mensen zich nu veel makkelijker kunnen verplaatsen, trekt de Basiliek van Oudenbosch tegenwoordig ook heel veel toeristen. Je kunt wel stellen dat de Basiliek het paradepaardje van Oudenbosch is. Ook is de Basiliek een zogenaamd cultureel erfgoed geworden. De Basiliek dient ook als educatieve locatie waar bezoekers meer kunnen leren over de geschiedenis, architectuur en religieuze betekenis ervan. Er worden regelmatig

rondleidingen, lezingen en educatieve programma's georganiseerd om bezoekers te informeren en bewustwording te creëren over de waarde en betekenis van de Basiliek. De Basiliek wordt regelmatig gebruikt als locatie voor culturele evenementen, concerten en tentoonstellingen. Deze activiteiten dragen bij aan de levendigheid van de Basiliek en bieden een platform voor artistieke en culturele expressie. Al met al vervult de Basiliek van Oudenbosch dus vandaag de dag verschillende functies, variërend van een religieus centrum en toeristische attractie tot cultureel erfgoed en educatieve locatie. Het blijft een belangrijk en levendig onderdeel van de lokale gemeenschap en trekt bezoekers van verschillende achtergronden aan.

Opdracht

Als kerk kun je de titel Basiliek krijgen als je een 'bijzondere schoonheid' hebt. Ga op onderzoek uit in de Basiliek van Oudenbosch en noteer hieronder wat jij de 'bijzondere schoonheid' van de Basiliek van Oudenbosch vindt:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

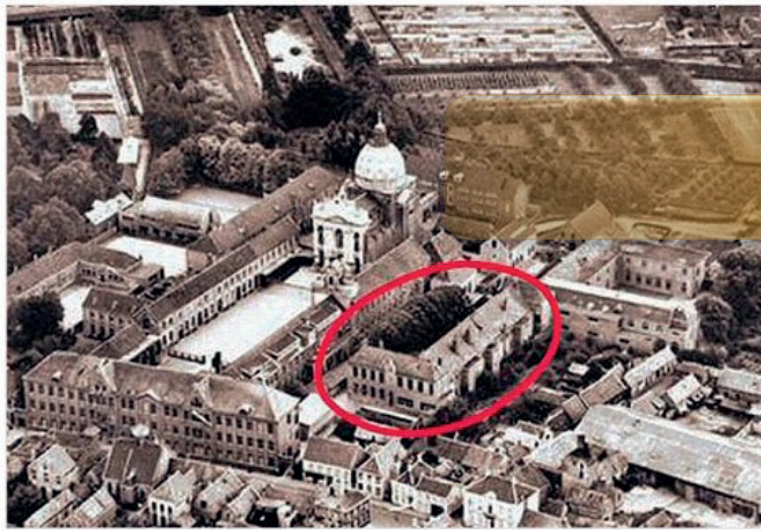
Reflectie

Na je bezoek aan de prachtige Basiliek van Oudenbosch, is het goed om even stil te staan bij de schoonheid die je hebt ervaren. De Basiliek is niet alleen een architectonisch meesterwerk, maar ook een plek van spirituele betekenis. Het herinnert je eraan dat schoonheid in verschillende vormen kan worden gevonden.

Schoonheid ligt niet alleen in het zichtbare, maar ook in de symboliek en betekenis die achter de kunstwerken schuilgaan. De beelden, schilderijen en mozaïeken vertellen verhalen en dragen boodschappen van geloof, hoop en liefde. Ze nodigen ons uit om verder te kijken dan oppervlakkige schoonheid en dieper te graven naar de betekenis en waarden die ze vertegenwoordigen.

VROEGER

NVMO

Het gebouw dateert uit 1882 en staat bekend als Reginagebouw, vernoemd naar het Mariabeeld in de gevel: Regina Coeli (koningin van de hemel). Destijds was het een school.

In 1909 werd de Reginabouw met een verdieping verhoogd. Hier kwamen een grote patronaatszaal en een tekenzaal. De patronaatszaal verrees op

verzoek en op kosten van de parochie. De zaal kon met een houten wand in twee ruimten worden verdeeld en diende ten behoeve van het jeugdwerk in de parochie. Tijdens de Eerste Wereldoorlog deed deze ruimte dienst als ontspanningszaal voor de vele militairen die in Oudenbosch en op Saint Louis waren ingekwartierd. In 1948 werd het gebruiksrecht door Saint Louis afgekocht. Later werden in de lokalen onder de patronaatszaal in gebruik genomen als Ulo. Omstreeks 1970 werd de bovenzaal van de Reginabouw ingericht als Natuurhistorisch- en Volkenkundig Museum, tot die tijd ondergebracht in de Vincentiusbouw.

In 2011 is de Bovenzaal gerestaureerd en in oude luister hersteld.

Opdracht

Welke functie had dit gebouw vroeger?

.....

.....

.....

Aan welke zaken kun je zien dat dit gebouw die functie had?

.....

.....

.....

.....

.....

De collecties van het NVMO zijn ooit ontstaan als ondersteunend materiaal voor het onderwijs. Nog steeds vervult het museum die rol. Niet voor niets is de slogan "Gaat verder waar het onderwijs stopt".

De collectie bestaat o.a. uit diverse gesteenten, mineralen, opgezette dieren en allerlei zaken uit het koloniale verleden. De collectie is ooit aangelegd door de Broeders van Saint Louis en nog steeds een indrukwekkende verzameling.

Opdracht

A diam maecenas sed enim. Ut tristique et egestas quis ipsum suspendisse ultrices gravida. Metus dictum at tempor commodo ullamcorper. Ipsum nunc aliquet bibendum enim. Leo urna molestie at elementum eu facilisis. A diam sollicitudin tempor id eu nisl nunc. Mattis aliquam faucibus purus in massa tempor. Dui nunc mattis enim ut tellus elementum sagittis vitae et. A erat nam at lectus urna.

Reflectie

Wat vind je zelf bijzonder aan het gebouw en de collectie?

.....

.....

.....

.....

Zou je het NVMO anderen aan willen raden? Waarom wel/niet?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Sint-Anna

De zusters Franciscanessen van Oudenbosch vestigden zich in 1838 in een voormalige herberg. Dit gebouw groeide uit tot een rechthoekig bouwblok. Het meest westelijke deel werd al in 1867 vervangen. In 1899 verrees een gebouw voor de normaalschool. De kapel op het binnenterrein dateert uit 1889, de eenvoudig vormgegeven achtervleugel uit 1920. J. Hurks en Jacques van

Groenendaal verbouwden het klooster in 1924 en breidden het uit in 1936-1937. Daarbij verdween de voormalige herberg en ontstond een brede, traditionalistische voorgevel. De entree heeft in de pui een glas-in-loodraam met de tekst: Pax et Bonum. (Latijn voor Vrede en Goed Daarboven een reliëf door W. Harzing uit 1936, voorstellende Sint Anna en Maria. Op de tweede etage bevindt zich een zaal met chambrettes. (eenvoudige slaapkamertjes) De binnenhof heeft een galerij. De achtervleugel is grotendeels verdwenen. Er was een trappenhuis en in de entrees zat glas-in-lood. In 1995 werd een groot deel van het gebouw in gebruik genomen als gemeentehuis. De achtervleugels en de normaalschool zijn daarbij afgebroken. De kapel werd ingericht als raadszaal.

Opdracht

Je bent nu in de bibliotheek. Speel boekenbingo met een groepje klasgenoten! Wie als eerste de boekenbingo ingevuld heeft, wint! Hieronder staan je opdrachten:

1. *Vind een boek van een Nederlandse auteur:*

.....

2. *Vind een boek met een dier op de cover:*

.....

3. *Vind een boek dat zich afspeelt in de toekomst:*

.....

4. *Vind een boek met een blauwe kft:*

.....

5. *Vind een boek met een avontuurlijk verhaal*

.....

Sint-Anna

Van de vroegere Sint-Anna meisjesschool is niet veel meer over. Grote delen zijn afgebroken, en van de overgebleven delen is ook niet veel meer in gebruik. Er zijn wel plannen om de overgebleven delen grondig te restaureren. Alleen de voormalige kapel, waar de meisjes vroeger zeker twee keer per dag kwamen bidden, is nog in gebruik. Eerst als raadszaal van het gemeentehuis, maar nu als Bibliotheek West-Brabant.

Opdracht

De bibliotheek is dus gevestigd in de voormalige kapel van Sint-Anna. Als je goed rondkijkt, kun je zeker nog zien dat dit vroeger een kapel was. Noteer hieronder wat je allemaal nog ziet van de voormalige kapel. Kijk ook eens buiten!

Reflectie

Sint-Anna is heel lang een meisjesschool geweest, maar is in de loop der jaren steeds verder afgebroken en is nu alleen nog maar in gebruik als bibliotheek. Bedenk eens welke gebouwen je in jouw omgeving (thuis, in de buurt van school) wel eens een nieuwe bestemming zou willen geven. En waarom zou je ze een nieuwe bestemming willen geven?

Het Nederlands Zouavenmuseum heeft zijn ontstaan te danken aan Broeder Christoffor van Langen. Hij behoorde tot de Congregatie van de Broeders van de Heilige Aloysius van Gonzaga, de Broeders van St. Louis en was daar vele jaren als geschiedenisleraar aan de opleiding tot onderwijzer (de kweekschool) verbonden. Zijn bijzondere belangstelling ging uit naar de geschiedenis van de pauselijke Zouaven. Hij verzamelde documenten en voorwerpen die betrekking hadden op deze groep. Zijn collectie groeide steeds verder uit en in 1947 werd in de voormalige kweekschool een museum geopend. In 1968 werd de verzameling voor 50 jaar in bruikleen gegeven aan de toenmalige gemeente Oudenbosch. Voor de definitieve huisvesting stelde de gemeente het uit 1776 daterende voormalige raadhuis ter beschikking. Op 1 mei 1975 werd daar het museum heropend.

Het voormalige Raadhuis uit 1776 (thans Zouavenmuseum)

Wat was de oorspronkelijke functie van het gebouw?

.....

.....

Aan welke elementen kun je dat nu nog steeds zien?

This image shows a full page of blank primary-ruled paper. It features ten sets of horizontal lines across the page. Each set consists of a solid blue top line, a dashed blue middle line, and a solid blue bottom line, providing a guide for letter height and placement. The background is white, and there are no margins or other markings present.

NU

Zouavenmuseum

Het museum bestond in 2022 75 jaar. Het museum biedt een compleet overzicht van de belevenissen van de Zouaven tijdens hun verblijf in Rome en na terugkeer in Nederland. Interessant zijn de talrijke persoonlijke brieven, dagboekjes, souvenirs en dergelijke die in het museum zijn te vinden. Allerlei documentatie is in het museum te raadplegen. Je kunt zelfs uitzoeken of een van

je mannelijke voorouders een Zouaaf was. Het museum is opgedeeld in verschillende zalen. In elke zaal zijn er 'puzzelstukken' te vinden van de geschiedenis van de Zouaven. Al die stukken samen vormen een belangrijk deel van de regionale geschiedenis.

Opdracht

Ga in het museum op zoek naar een voorwerp dat jou het meest aanspreekt. Noteer hieronder het voorwerp en vertel ook waarom dit voorwerp je zo aanspreekt.

.....

.....

.....

Reflectie

Vind je dat dit stuk geschiedenis van Oudenbosch nog bekend moet zijn bij de mensen?

Waarom wel/waarom niet?

.....

.....

.....

Zou je zelf voor een ander land gaan vechten?

.....

.....

De Zouaven waren allemaal jonge mannen. Waar ligt voor jou de leeftijdsgrens om te gaan vechten (jn het buitenland)?

.....

.....

.....

Het Arboretum

De geschiedenis van Arboretum Oudenbosch gaat terug tot 1835, toen met de vestiging van de Latijnse School hier waarschijnlijk de eerste bomen zijn geplant. Later ging de eigendom van de kloostertuin over naar het Bisdom Breda, de paters jezuiten en vervolgens naar de paters van de Heilige Familie. Die verkochten tuin en opstallen in 1964 aan de broeders van Saint Louis. Op

hun beurt deden zij in 1983 een groot deel van hun bezit, waaronder een flink deel van de tuin, over aan de toenmalige gemeente Oudenbosch. De opdracht van de gemeenteraad om hier een arboretum te realiseren, werd in 1987 gegeven aan Stichting Arboretum Oudenbosch. Onder leiding van tuin- en landschapsarchitect Antoon van Rooijen hebben enthousiaste vrijwilligers naar zijn ontwerp in de daaropvolgende jaren de tuin van circa 4 ha. ingericht en ontwikkeld.

Tegelijk met het voormalig jezuïetenseminarie, waarin nu Tivoli is gevestigd, is tussen 1889 en 1891 een bakkerij gebouwd door architect Nico Molenaar, leerling van Pierre Cuypers. Lange tijd is dit rijksmonument gebruikt als 'paleis voor volksvlucht', het atelier voor de broeders van Saint Louis. Na aankoop door de gemeente en een grondige verbouwing tussen 2002-2007 door vrijwilligers van Stichting Arboretum is dit monument nu in gebruik als entreegebouw.

Opdracht

1. Kies een boom of plant in de buurt en observeer deze aandachtig. Wat zijn de kenmerken van de boom of plant? Noteer hieronder de vorm, kleur, bladeren, en andere details die je opvallen.

.....

.....

.....

.....

2. Loop door Het Arboretum en verzin na je wandeling wat Het Arboretum kan doen om de tuin nóg aantrekkelijker te maken. Misschien kun je wel iets verzinnen speciaal voor kinderen?

.....

.....

.....

.....

Het Arboretum

Het Arboretum in nu een hele grote tuin. Wat betekent het woord Arboretum eigenlijk? Het komt uit het Latijn, een oude taal. Arbor betekent boom, en arboretum betekent bomentuin. In Het Arboretum is veel te zien. Zo is er de Lourdesgrot, een exacte kopie van de grot in Lourdes, Frankrijk. Ook is er de

opvallende Lindenlaan en de Bansloot, een prachtige sloot die dwars door Het Arboretum loopt en al in 1332 gegraven werd. De vijver & theekoepel zijn ook de moeite waard. En uiteraard is er in Het Arboretum veel natuur te zien. De tuin is nu opgedeeld in verschillende delen. Zo is er de Paterstuin en de Broederstuin, maar ook een Armerikaans, Europees en Aziatisch gedeelte.

Opdracht

- Een monument is iets bijzonders dat mensen hebben gemaakt of bewaard om te herinneren aan belangrijke gebeurtenissen, mensen of tijden uit het verleden. Het kan een groot standbeeld zijn, een speciaal gebouw, een gedenkplaat, zelfs een hele oude stad en in dit geval een Arboretum. Zoek in Het Arboretum plekken die voor jou zorgen dat Het Arboretum een monument is. Noteer ze hieronder.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Reflectie

Het Arboretum in Oudenbosch heeft ons een prachtige gelegenheid gegeven om de schoonheid en diversiteit van bomen en planten te ervaren. Denk eens na over hoe je een positieve impact kunt hebben op het behoud van de natuurlijke omgeving. Kleine acties kunnen een groot verschil maken. Je kunt bijvoorbeeld thuis letten op je water- en energieverbruik, afval verminderen en recyclen, of deelnemen aan lokale natuurbeschermingsprojecten. Neem de kennis en waardering die je hebt opgedaan tijdens je bezoek aan Het Arboretum mee in je dagelijks leven. Sta stil bij de schoonheid van de natuur om je heen, observeer de bomen en planten in je buurt, en geniet van de rust en sereniteit die de natuur kan bieden.

Tivoli

Het Kloostercomplex van het vroegere broederhuis van de Broeders van Oudenbosch. In 1890 werd dit door Nicolaas Molenaar gebouwd in een mengeling van Neo-Renaissance en Neo-Gotische stijl, achter het al eerder beschermde gebouw van het vroegere 'Collegie' of

Latijnse School. Dit gebouw uit 1845 werd in 1853 het seminarie van het bisdom Breda. Het complex kwam tot stand als huisvesting voor het in 1878 hier gevestigde Collegium Berchmanianum, het philosophicum van de paters jezuiteten.

Na de overplaatsing van dit instituut naar Nijmegen is het gebouw in 1926 verkocht aan de Congregatie van de Missionarissen van de Heilige Familie. De paters verkochten in 1964 hun bezittingen aan de directe burenen, de Broeders van Saint-Louis, waardoor hun grote domein één geheel werd. Deze hebben het gebouw in 1994 verlaten. Tussen 1995 en 2012 is het klooster een hotel en restaurant geweest met de naam Tivoli. Tussen 2010 en 2013 is het gebouw gedeeltelijk afgebroken, waarbij er een nieuw autovrij plein ontstaan is tussen het voormalige klooster en de Basiliiek. Hierop zijn nieuwbouwappartementen en winkelpanden gevestigd.

Achter het complex ligt het fraaie landschapspark met Lourdesgrot en de voormalige bakkerij, nu bekend als de ingang van het Arboretum. De situatie van het complex, met de verrassende tuin achter de gesloten bebouwing van de Markt is typerend voor de verborgen wijze waarop hier in Oudenbosch een omvangrijk gebied aan katholieke kloosters en instituten groeide tot een geheel dat zelfs in Brabant ongekend van omvang is geweest.

Opdracht

1. Tivoli was vroeger dus een klooster, en de paters woonden in het klooster. Zij gaven op het klooster ook les aan studenten. Loop eens naar de achterkant van het gebouw, en kijk naar het gebouw als je in de tuin staat. Je ziet dan een torentje met allemaal kleine raampjes boven elkaar. Wat was vroeger de functie van deze toren? Schrijf hieronder je antwoord op. (voor de oplossing, lees de zin die hieronder staat van rechts naar links. Wel eerst zelf verzinnen!)

**siubreovfa I tem dwuobeg raakle nevob nedrew netteliot sud gnireloir neeg
regeorv saw re .nerotteliot nee saw tid**

2. Kijk eens naar de rechterkant van het gebouw. Daar zie een koepel. Wat was de functie van deze koepel? Schrijf hieronder je antwoord op. (voor de oplossing, lees de zin die hieronder staat van rechts naar links. Wel eerst zelf verzinnen!)

**nekjik et netenalp ne nerrets ed raan mo poocselet nee dnots lepeak ezed ni
.lepeak thcawnerrets ed saw tid**

Tivoli

Tivoli Oudenbosch in de huidige vorm is geopend in april 2013. Een onderdeel hiervan is Villa D'este (de voormalige brasserie), gevestigd in het prachtige voormalige broederhuis van de broeders van Saint Louis. Hier ben je van harte welkom voor

een kop koffie, lunch, diner of een borrel. Daarnaast is Tivoli een unieke en sfeervolle evenementen locatie, waar zelfs getrouwd mag worden. Verder bevindt restaurant 't Zusje zich in het pand, voor een avond bourgondisch genieten en kun je je laten verwonderen in de wereld van sterrenkunde. De bovenverdieping van Tivoli wordt gebruikt als huisvesting voor arbeidsmigranten. Sinds 2015 is de koepel van de Sterrenwacht ook weer in gebruik, mét de oude telescoop.

Opdracht

Een monument is iets bijzonders dat mensen hebben gemaakt of bewaard om te herinneren aan belangrijke gebeurtenissen, mensen of tijden uit het verleden. Het kan een groot standbeeld zijn, een gedenkplaat, zelfs een hele oude stad en in dit geval een speciaal gebouw: Tivoli. Zoek in Tivoli plekken, binnen en buiten, die voor jou zorgen dat Tivoli een monument is. Noteer ze hieronder.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Reflectie

Vroeger was Tivoli een klooster van de paters Jezuiten. De Jezuiten waren vooral bekend als leraren, en dan vooral in de filosofie. Filosofie is een moeilijk woord voor vrij denken over allerlei zaken die met het leven te maken hebben. Dat kunnen hele kleine dingen zijn, zoals bijvoorbeeld nadenken over waarom we het zo fijn vinden dat de zon schijnt. Maar ook over grote dingen, zoals bijvoorbeeld wat is het nut van het leven? Neem in je dagelijks leven eens een moment om, alleen of samen met iemand, te filosoferen over kleine en grote dingen die je bezig houden. Filosoferen is vrij denken, dus het kan niet fout zijn!

Het station

Daterend uit 1854, is het gebouw namelijk een van de oudst bewaarde stations van Nederland. Het werd oorspronkelijk opgetrokken als een dienstwoning van slechts één bouwlaag hoog. Het stond aan de lijn van Antwerpen naar Moerdijk, die in 1855, als eerste in Brabant, werd geopend. Nadat de Staatsspoorwegen de exploitatie van de lijn in de

jaren tachtig overnamen, werd het station vergroot en verbouwd volgens het standaardmodel dat Rijkswaterstaat al sinds 1860 hanteerde voor stationsgebouwen op het platteland. Het station van Zevenbergen lijkt sprekend op dit gebouw en heeft dan ook exact dezelfde geschiedenis.

Opdracht

Waarom kun je zien dat dit een monument is?

.....

.....

.....

.....

Van welke materialen is dit monument gemaakt? Welke materialen worden niet meer gebruikt bij de bouw van een pand?

.....

.....

.....

Het station

Het gebouw dient nu als monument van de Brabantse spoor geschiedenis. Er zijn zowel een onbewaakte fietsenstalling als fietskluizen aanwezig. Verder zijn er parkeerplaatsen voor auto's en een taxistandplaats. Er is ook een openbaar toilet aanwezig en er kunnen OV-fietsen gehuurd worden. Het NS-loket is op 14 februari 2003 gesloten. Kaartverkoop vindt plaats via een

kaartautomaat en er zijn palen voor de OV-chipkaart. Verder is er ook een bushalte voor bussen richting Breda, Klundert, Nispen en Oud Gastel.

Opdracht

Wat zijn de voor-/nadelen van wonen en werken in een monument?

.....

.....

.....

.....

Reflectie

Vind je het zelf een bijzonder gebouw? Waarom wel/waarom niet?

.....

.....

.....

.....

Zou jij kunnen wonen en werken in een monument? Waarom wel/niet?

.....

.....

.....

.....

Saint Louis

In 1840 stichtte Pater Willem Hellemons een kloosterorde met als doel om de Oudenbossche jeugd te onderwijzen. De congregatie werd vernoemd naar de Heilige Aloysius Gonzaga en huisde eerst in een klein huisje aan de Kaaistraat. Al snel verhuisde zij naar het pand De Drie Koningen aan de Markt. Na enige tijd werden daar ook

kinderen van buiten Oudenbosch opgevangen. En zo ontstond het jongensinternaat Instituut Saint Louis, beter bekend als De Broeders van Saint Louis. Dit jongensinternaat genoot nationale bekendheid en de leerlingen kwamen uit het gehele land vanwege de hoge kwaliteit van opleiding. De kleine woning wordt uitgebreid met verschillende aanbouwen: de Mariabouw, Vincentiusbouw en de Aloysiusbouw. Deze gebouwen werden gebouwd rondom een grote binnenplaats, de grote Cour. Om het plein af te sluiten werd tenslotte de kapel van Saint Louis gebouwd.

Het opvallende gebouwencomplex, waarin onder meer een jongensinternaat huisde, werd in 1865-1866 gebouwd naar een ontwerp van Theodorus Florschütz en Josephus Boosten, beiden broeders aldaar. Florschütz was tekenleraar. De gebouwen staan aan een langgerekt plein dat uitkomt bij de bijbehorende Kapel Saint Louis, welke grote gelijkenis vertoont met de Basiliek.

Opdracht

Noem vijf dingen waaraan je nog kunt zien dat dit een monument is.

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

Wat is het oudste element in dit monument?

.....

.....

.....

Saint Louis

Eind jaren '60 traden grote veranderingen op in het Nederlandse onderwijsstelsel. De Mammoetwet werd van kracht. In deze periode hadden de broeders in Oudenbosch een lagere school, een lagere technische school (lts), een mavo, een havo en een atheneum onder hun hoede. Het internaat stond destijds ook open voor schipperskinderen, een type leerling

waarvoor trouwens ook speciale kostscholen bestonden. En toen het nabijgelegen meisjesinternaat St. Anna werd opgeheven, mochten die meisjes voortaan aanschuiven in de lesbanken van Saint Louis. Deze breuk met het verleden moet voor zowel deze meisjes als de jongens toch even wennen zijn geweest.

In 2008 werden de gebouwen van internaat en kapel door de nog overgebleven Broeders overgedragen aan de Stichting Behoud Cultureel Erfgoed Saint Louis, die er een culturele bestemming aan geeft. De broeders van Saint Louis zijn in 2011 verhuisd van broederhuis Sint Joseph achter de kapel, naar woonzorgcomplex De Zellebergen in Oudenbosch. In november 2012 is in de kapel van Saint Louis voor het laatst een eucharistieviering gehouden. De kapel is sindsdien, na 144 jaar, geen kerkgebouw meer, maar een ruimte voor een ander soort vieringen: concerten, feesten en recepties. Momenteel geeft Saint Louis onderdak aan Oekraïense vluchtelingen.

Opdracht

Zijn er nog overeenkomsten te vinden tussen vroeger en nu als het gaat om functie en betekenis?

.....

.....

.....

Reflectie

Welke betekenis heeft het voor jou? Welke functie zou jij het willen geven?

.....

.....

.....

.....

HET ERFGOED BELEVEN

Erfgoedroute Oudenbosch, de bijbehorende werkbladen en de introductiefilmpjes zijn ontwikkeld door Productiehuis Plankenkoorts in opdracht van Stichting Cultuureducatie Halderberge.

Productiehuis Plankenkoorts is hét productiehuis van West-Brabant, die kansrijke samenwerkingen aangaat met culturele partners in de regio.

<https://www.driemaalplankenkoorts.nl/>

Stichting Cultuureducatie Halderberge biedt sinds 2018 diensten aan op het gebied van kunst-, cultuur-, en erfgoededucatie.

<http://www.cultuureducatiehalderberge.nl/>

Erfgoedroute Oudenbosch, de bijbehorende werkbladen en de introductiefilmpjes zijn mede mogelijk gemaakt door financiële bijdrage van het Fonds voor Cultuurparticipatie.

<https://cultuurparticipatie.nl>

De acht erfgoedlocaties van Erfgoedroute Oudenbosch zijn:

De basiliek van Oudenbosch - <https://www.basiliiekoudenbosch.com/>

Natuurhistorisch en Volkenkundig Museum Oudenbosch - <http://www.nvmoudenbosch.nl>

Sint-Anna - <https://www.bibliotheekwb.nl/dam/bestanden/folder/vertel-je-verhaal-over--30-11-2020---1-.pdf>

Tivoli Oudenbosch - <https://tivoli-oudenbosch.nl/>

Zouavenmuseum - <https://zouavenmuseum.nl/>

Arboreteum Oudenbosch - <https://www.arboretumoudenbosch.nl/>

Station Oudenbosch - https://nl.wikipedia.org/wiki/Station_Oudenbosch

Saint Louis Oudenbosch - <https://www.gidsenvansaintlouis.nl/>